

УДК 378.147 – 004.85

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ МЕТОДІВ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ - МЕДИКІВ**Фатула М. І., Курах І. І., Фуглевич Я. М., Бобровник А. С., Рубіш Ю. Ю., Ільющенков О. В.***Ужгородський національний університет, кафедра факультетської терапії м. Ужгород; Ужгородська центральна міська клінічна лікарня, м. Ужгород***Ключові слова:** web-сторінка, диференційна діагностика, захворювання внутрішніх органів

Вступ. Комп'ютерна техніка дедалі ширше впроваджується в різні галузі виробництва та освіти. Нові технології з використанням сучасних комп'ютерів все глибше проникають в процеси діагностики та лікування багатьох захворювань, а також в навчальний процес. У світі створено чимало різних програм (в тому числі і учбових), які дають можливість студенту краще засвоїти ту чи іншу тему, а в лікувально-діагностичному процесі – більш точно і значно швидше поставити діагноз та призначити правильне лікування.

Мета роботи – розробити методику, яка б дала можливість студенту швидко і якісно на сучасному рівні засвоїти ту чи іншу тему, провести диференційну діагностику певного захворювання з подібними на основі ведучого синдрому, поставити правильний діагноз з використанням сучасної комп'ютерної техніки.

Матеріали та методи. Набір синдромів та симптомів основних захворювань внутрішніх органів з використанням комп'ютера Pentium I 233.

Результати досліджень та їх обговорення. Нами створено web-сторінку у вигляді алгоритму з діагностики різних синдромів, які часто зустрічаються в роботі студента-медика та лікаря.

На прикладі посібника “Синдроми та симптоми при захворюваннях внутрішніх органів” [6], який затверджений Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих медичних закладів освіти, розроблений комп'ютерний варіант діагностики 38 синдромів при захворюваннях внутрішніх органів.

На першій сторінці сайту студент чи лікар знаходить перелік синдромів, що найчастіше зустрічаються у клініці внутрішніх хвороб. Це наступні синдроми: анемія, анурія, артеріальна гіпертензія, артеріальна гіпотонія, асцит, біль у лівій половині грудної клітки, брадикардія, гематурія, геморагічні діатези, гепатомегалія, гострий біль у животі, діарея, жовтяниця, задуха, закріп,

еозинфілія, кардіомегалія, коматозні стани, кровохаркання, легенева кровотеча, легенева дисемінація, легеневі інфільтрати, лімфоденопатії. лихоманка неясного генезу, набряки, нефротичний синдром, ожиріння, поліурія, полідипсія, легеневі нагноєння, рідина в плевральній порожнині, розширення межистіння, синкопальні стани, сечовий синдром, спленомегалія, суглобовий синдром, судомний синдром, шлунково – кишкові кровотечі, різко прискорене ШОЕ, шок.

При відкритті на сторінці певного синдрому студенту автоматично відкривається відповідна сторінка, де знаходиться перелік захворювань, для яких характерний даний синдром. Це дає можливість студенту звзити та прискорити діагностичний пошук, а також правильно спрямувати подальше клініко – лабораторне та інструментальне обстеження хворого для постановки чи уточнення діагнозу. Так, наприклад, при відкритті розділу “артеріальні гіпертензії”, “жовтяниця”, “задуха” знаходимо наступне.

Артеріальні гіпертензії.

Визначення: артеріальна гіпертензія – підвищення артеріального тиску понад 140/90 мм. рт. ст. у людей понад 18 років.

Найчастіші причини артеріальної гіпертензії:

I. Гіпертонічна хвороба (есенціальна артеріальна гіпертензія).

II. Симптоматичні артеріальні гіпертензії.

1. Захворювання нирок.

1.1. Ураження паренхіми нирок: гострий гломерулонефрит, хронічний гломерулонефрит, хронічний пієлонефрит, туберкульоз.

1.2. Полікістоз нирок.

1.3. Гідронефроз.

1.4. Діабетичний нефросклероз (синдром Киммелстила – Уілсона)

1.5. Реноваскулярні гіпертензії: фібромускулярна дисплазія ниркових артерій, атеросклероз ниркових артерій.

1.6. Ураження нирок при системних захворюваннях: при колагенозах (вузелковий периартеріт, системний червоний вовчак тощо), при подагрі.

2. Ендокринні захворювання.

2.1. Акромегалія.

2.2. Гіпертиреоз.

2.3. Ураження кіркового прошарку наднирників: синдром Іщенко–Кушинга, первинний гіперальдостеронізм (синдром Кона), вроджена гіперплазія наднирників.

2.4. Ураження мозкової речовини наднирників: феохромоцитома, пухлини хромафінних клітин, розташованих поза наднирниками, злоякісні пухлини.

2.5. Клімакс з патологічним перебігом.

3. Неврологічні захворювання.

3.1. Пухлини головного мозку.

3.2. Енцефаліти, арахноїдити.

3.3. Підвищення внутрішньочерепного тиску.

3.4. Гостра порфірія.

3.5. Отруєння оловом.

3.6. Травми мозку.

3.7. Дієнцефальний синдром.

4. Гіпертензії, зумовлені ураженням серця і судин.

4.1. Коарктація аорти.

4.2. Стенозуюче ураження сонних і хребцевих артерій.

4.3. Атеросклероз дуги аорти.

4.4. Недостатність клапанів аорти.

4.5. Повна АВ – блокада.

5. Гіпертензії, зумовлені лікарськими препаратами.

5.1. Кортикостероїди.

5.2. Гормональні контрацептивні препарати.

5.3. Нестероїдні протизапальні препарати.

5.4. Харчові продукти, які містять тіамін або інгібітори моноаміноксидази.

5.5. Циклоспорин.

5.6. Еритропоетин.

6. Ускладнення вагітності.

Для більш глибокого засвоєння даної теми рекомендована відповідна література [1, 2, 3, 7].

Жовтяниця.

Визначення: жовтяниця – забарвлення в жовтий колір шкіри, склер, слизових оболонок, інших тканин організму внаслідок надлишкової кількості білірубіну в крові.

Причини жовтяниці:

1. Надпечінкова жовтяниця (гемолітична).

1.1. Спадкова гемолітична анемія.

1.2. Набута гемолітична анемія.

1.3. Гемолітична анемія з постійною гемосидеринурією і пароксизмальною нічною гемогло-бінурією (хвороба Маркіафаві – Мікелі).

1.4. Гемолітична анемія токсична і медикаментозна.

1.5. Гемолітична жовтяниця при інфекційних захворюваннях.

1.6. Гемолітична жовтяниця при злоякісних захворюваннях.

1.7. Гемолітична жовтяниця при

розсмоктуванні великих гематом.

2. Печінкова жовтяниця (паренхіматозна).

2.1. Гострий вірусний гепатит (А, В, С, Д).

2.2. Гострий медикаментозний гепатит.

2.3. Гострий токсичний гепатит.

2.4. Гострий холангіт.

2.5. Хронічний гепатит.

2.6. Цирози печінки.

2.7. Первинний рак печінки.

2.8. Лептоспіроз.

2.9. Гострий алкогольний гепатит.

3. Підпечінкова жовтяниця (механічна, обтураційна).

3.1. Жовчнокам'яна хвороба.

3.2. Пухлини, які здавлюють жовчовидільні протоки.

3.3. Інші фактори, які затрудняють жовчовиділення (рубець тощо).

3.4. Холангіт.

3.5. Біліарний цироз печінки.

Рекомендована відповідна література [3,5].

Задуха.

Визначення: задуха – крайній ступінь задишки, який супроводжується важким відчуттям нестачі повітря.

Основні причини задухи:

1. Задуха, зумовлена порушенням прохідності верхніх дихальних шляхів.

1.1. Алергічний набряк гортані.

1.2. Заглотковий абсцес.

1.3. Дифтерійний круп.

1.4. Крупозний стенозуючий ларингіт.

1.5. Ларингоспазм.

1.6. Кашлюк.

1.7. Пухлина гортані.

1.8. Стороннє тіло в трахеї.

1.9. Рубцеве звуження гортані.

2. Задуха, зумовлена бронхіальною обструкцією.

2.1. Хронічний обструктивний бронхіт.

2.2. Бронхіоліт.

2.3. Астматичний статус при бронхіальній астмі.

2.4. Рак бронха.

2.5. Здавнення бронхів ззовні.

2.6. Отруєння фосфорорганічними речовинами

2.7. Передозування β-адреноблокаторами.

3. Задуха при набряку легень.

3.1. Кардіогенний набряк легень.

3.2. Нефрогенний набряк легень.

3.3. Токсичний набряк легень.

4. Задуха при раптовому зменшенні респіраторної частини легені.

4.1. Спонтанний пневмоторакс.

4.2. Ексудативний плеврит.

4.3. Тромбоемболія легеневої артерії.

4.4. Гостра пневмонія.

5. Задуха при ураженні легень.

5.1. Емфізема легень.

5.2. Дифузний пневмосклероз.

5.3. Ураження легень при захворюваннях сполучної тканини (системний червоний вовчак, вузелковий периартеріт).

6. Задуха при захворюваннях серцево-судинної системи.

6.1. ІХС: інфаркт міокарда, післяінфарктний кардіосклероз.

6.2. Міокардити.

6.3. Кардіоміопатії.

6.4. Артеріальні гіпертензії.

6.5. Екссудативний та злипливий перикардит

6.6. Вади серця.

6.7. Тромбоемболія легеневої артерії.

7. Задуха при анеміях.

8. Задуха при ураженні нервової системи.

8.1. Органічні ураження головного та спинного мозку (пухлини тощо).

8.2. Ураження дихальних м'язів при поліомієліті, міастенії.

9. Інші причини задухи.

9.1. Уремія.

9.2. Діабетична кома.

9.3. Дифузний інтерстиціальний прогресуючий

легеневий фіброз (синдром Хаммена-Річа).

Рекомендована відповідна література [3, 4, 7].

В даній роботі подано лише кілька прикладів із розробленого діагностичного алгоритму різних захворювань внутрішніх органів.

Детально ознайомитися з даним алгоритмом можна на нашому сайті в Інтернеті, який знаходиться за адресою: www.medportal.uzghorod.ua (сайт розроблено за сприяння громадської організації "Інтелект").

Висновки. 1. Розроблена методика, яка дає можливість студенту глибше і більш якісно засвоїти ту чи іншу тему, на основі ведучого синдрому встановити правильний діагноз, швидше призначити адекватне лікування, формує клінічне мислення.

2. Web – сторінка може бути використана для дистанційних форм навчання при підготовці сімейних лікарів в містах та сільських районах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борьба с артериальной гипертонией. Доклад Комитета экспертов ВОЗ.- М., 1997. – С. 41 – 47.
2. Комаров Ф. И, Бокарев И. Н. Артериальная гипертония// Клиническая медицина.- 1997.- № 6. – С. 61 – 66.
3. Синдромная диагностика внутренних болезней/ М. П. Ильин, К. И. Крякунов, В. Н. Минеев и др.: Под ред. Г. Б. Федосеева.- СПб, 1996.- Т. 3.- С. 193 217, 283 – 297, 307 – 319.
4. Справочник по дифференциальной диагностике внутренних болезней/ Под ред. Г. П. Матвейкова.- Минск: Беларусь, 1990.- С. 132 – 151.
5. Тейлор Р. Б. Трудный диагноз. В 2-х т. Пер. с англ.- 2-е изд., стереотип., Т. 2.- М.: Медицина, 1992.- С. 563 – 577.
6. Фатула М.І., Синдроми та симптоми при захворюваннях внутрішніх органів. – Ужгород, 2001. – 79с.
7. Хэгглин Р. Дифференциальная диагностика внутренних болезней/ Под ред. Е. М. Тареева.- М., 1997.- С.209 – 265, 351 – 369.

SUMMARY

THE USAGE OF NEW METHODS IN EDUCATIONAL PROCESS OF THE PREPARATION OF THE MEDICAL SPECIALISTS

Fatula M.I., Kurukh I.I., Fuglevich J.M., Bobrovnik A. S., Rubish Y.Y., Iuschenkov A.V.

Web-site in the form of diagnostic algorithm of different syndromes is created are often in the work of medical students and doctors. Algorithm is situated in Internet: www.medportal.uzghorod.ua.

Key words: web-site, differential diagnostics, the disease of interior organs